

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ "КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ "ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"

(ПОВНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ)

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ВЕТЕРИНАРНИХ ТА ЗООТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

_____ Світлана СЛОБОДЯН

“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ТВАРИННИЦТВА І БДЖІЛЬНИЦТВА

(ШИФР І НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

20 "АГРАРНІ НАУКИ І ПРОДОВОЛЬСТВО"

(ШИФР І НАЗВА)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

201 "АГРОНОМІЯ"

(ШИФР І НАЗВА СПЕЦІАЛЬНОСТІ)

Відділення:

№2

(НАЗВА ВІДДІЛЕННЯ)

Робоча програма з дисципліни "Основи тваринництва і бджільництва
для здобувачів фахової передвищої освіти курсів за спеціальністю 201 "Агрономія".

Розробник: **Макидон В.П.**, викладач ветеринарних та зоотехнічних дисциплін, спеціаліст II кваліфікаційної категорії.

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2024 року

\
КОРОЛЬ

Завідувач методичного кабінету _____ Микола

*Робоча програма затверджена на засіданні
циклової комісії ветеринарних та зоотехнічних дисциплін*

Протокол № 1 від " 30 " серпня 2024 року

Голова циклової комісії _____ Лілія ДРЕЩАН

1.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, , освітньо-професійний ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –30	Галузь знань 20 «Аграрні науки і продовольство» (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Розділів - 1	Спеціальність 201 «Агрономія"	Рік підготовки:	
Змістових розділів - 6		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин –90			
		VII-й	VIII-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-професійний ступень: фаховий молодший бакалавр	16год.	0
		Лабораторно-практичні	
		20год.	0
		Самостійна робота	
		54 год.	0
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50%

для заочної форми навчання –

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни “Основи тваринництва і бджільництва” є вивчення основ анатомії і фізіології, розведення, годівлі та утримання сільськогосподарських тварин і птиці, біології бджолої сім’ї, утримання, розведення бджіл для запилення сільськогосподарських культур та організація пасічних господарств.

Метою викладання навчальної дисципліни “Основи тваринництва і бджільництва” є висвітлення найновіших досягнень науки, науково обґрунтовані зональні рекомендації і положення, використання кращого досвіду новаторами сільськогосподарського виробництва.

Міждисциплінарні зв’язки: “Технологія виробництва продукції тваринництва”, “Технологія переробки та зберігання сільськогосподарської продукції”, “Сільськогосподарські машини та їх використання”, “Основи ветеринарії та зоогігієни”.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- основи анатомії і фізіології сільськогосподарських тварин;
- суть генетики;
- основи розведення і відтворення сільськогосподарських тварин;
- основи годівлі сільськогосподарських тварин та основи бджільництва;

вміти:

- характеризувати екстер’єр, конституцію, кондиції сільськогосподарських тварин;
- проводити добір і підбір, оцінювання якості кормів, комплектування бджолиних сімей, ревізії на пасіці;
- визначати середньодобовий приріст живої маси тварин, норми годівлі;
- оцінювати ріст і розвиток тварин, сперму;
- осіменяти самок;
- надавати рододопомогу;
- діагностувати самок;
- класифікувати, заготовляти та обліковувати корми;
- складати раціони годівлі для тварин;
- організовувати правильне згодовування кормів;
- організовувати і обладнувати пасіку;
- відкачувати мед;
- виявляти фальсифікацію меду.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Циклові (предметні) комісії можуть вносити зміни в розподіл навчальних годин за темами, в зміст навчального матеріалу і порядок його викладання за обов’язкового збереження кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни. Зміни, які вносить циклова (предметна) комісія в програму, мають бути затверджені заступником директора з навчальної роботи.

4. Програма навчальної дисципліни

1. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин

- 1.1. Вступ. Будова та функції клітини і тканини
- 1.2. Скелет і органи руху. Шкіра та її похідні
- 1.3. Система травлення
- 1.4. Система органів дихання
- 1.5. Серцево-судинна система. Органи сечовиділення
- 1.6. Органи розмноження. Обмін речовин та енергії
- 1.7. Система органів внутрішньої секреції. Нервова система та органи чуттів

2. ОСНОВИ РОЗВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

- 2.1. Суть генетики, поділ клітини. Закономірності успадкування ознаки за статевого розмноження
- 2.2. Мутаційна мінливість. Ріст і розвиток тварин
- 2.3. Конституція сільськогосподарських тварин. Добір тварин за продуктивністю

3. ОСНОВИ ВІДТВОРЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

- 3.1. Відтворення стада сільськогосподарських тварин
- 3.2. Сперма, її склад. Оцінювання якості сперми. Штучне осіменіння самок. Трансплантація ембріонів
- 3.3. Фізіологія вагітності. Фізіологія родів та післяродового періоду. Техніка рододопомоги

4. ОСНОВИ ЖИВЛЕННЯ ТВАРИН І ОЦІНЮВАННЯ ПОЖИВНОСТІ КОРМІВ

5. КОРМИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

- 5.1. Класифікація кормів. Консервовані соковиті корми. Коренебульбоплоди та баштанні корми. Грубі корми. Відходи технічних виробництв, громадського та індивідуального харчування
- 5.2. Корми тваринного походження. Зернові корми і комбікорми. Синтетичні корми, дріжджі й вітамінні добавки, антибіотики та біогенні речовини
- 5.3. Основні принципи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин

6. ОСНОВИ БДЖІЛЬНИЦТВА

- 6.1. Значення бджільництва, стан галузі та організація пасіки. Біологія бджолої сім'ї. Будова тіла бджоли
- 6.2. Розвиток особин бджолої сім'ї. Способи розмноження бджолиних сімей
- 6.3. Корми і годівля бджіл. Весняна ревізія бджіл
- 6.4. Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах
- 6.5. Виробництво продукції бджільництва. Отримання меду. Фальсифікація меду. Використання меду. Продукти бджільництва. Нарощування молодих бджіл на зимівлю. Осіння ревізія бджолиних сімей
- 6.6. Хвороби, вороги та шкідники бджіл. Зимівля бджіл

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пз	лз	інд	с.р.
I СЕМЕСТР						
Тема 1 Вступ. Будова та функції клітини і тканини. Шкіра та її похідні	4	2	0	0	0	2
Тема 2. Системи органів травлення, дихання, серцево-судинної системи	4	2	0	0	0	2
Тема 3. Органи сечовиділення. Органи розмноження. Обмін речовин та енергії	4	2	0	0	0	2
Тема 4. Суть генетики, поділ клітини. Закономірності успадкування ознаки за статевого розмноження.	4	0	0	0	0	4
Тема 5. Конституція сільськогосподарських тварин. Ріст і розвиток тварин.	6	2	2	0	0	2
Тема 6.Відтворення стада сільськогосподарських тварин. Штучне осіменіння самок.	2	0	2	0	0	0
Тема 7. Фізіологія вагітності. Фізіологія родів і післяродового періоду. Техніка рододопомоги.	2	0	2	0	0	2
Тема 8. Основи живлення тварин і оцінювання поживності кормів	6	2	2	0	0	2
Тема 9. Класифікація кормів (соковиті, грубі, зернові, консервовані та корми тваринного походження). Основні принципи нормованої годівлі с.-г. тварин.	6	2	2	0	0	2

Тема 10. Значення бджільництва, стан галузі та організація пасіки. Біологія бджолої сім'ї. Будова тіла бджоли	8	2	2	0	0	4
Тема 11. Розвиток особин бджолої сім'ї. Способи розмноження бджолиних сімей	6	0	2	0	0	4
Тема 12. Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах	8	0	2	0	0	6
Тема 13. Виробництво продукції бджільництва. Отримання меду. Фальсифікація меду. Використання меду. Продукти бджільництва. Нарощування молодих бджіл на зимівлю. Осіння ревізія бджолиних сімей.	6	0	2	0	0	4
Тема 14. Хвороби, вороги та шкідники бджіл. Зимівля бджіл	8	2	2	0	0	4
РАЗОМ ПО ДИСЦИПЛІНІ	90	16	20	0	0	54

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	семестр	
1. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин		
1.	Вступ. Будова та функції клітини і тканини. Шкіра та її похідні	2
2.	Системи органів травлення, дихання, серцево-судинної системи	2
3	Органи сечовиділення. Органи розмноження. Обмін речовин та енергії	2
2. Основи розведення сільськогосподарських тварин		
4.	Конституція сільськогосподарських тварин. Ріст і розвиток тварин.	2
3. Основи відтворення сільськогосподарських		

5.	Відтворення стада сільськогосподарських тварин. Штучне осіменіння самок.	0
6.	Фізіологія вагітності. Фізіологія родів і післяродового періоду. Техніка рододопомоги	0
4. Основи живлення травлення тварин і оцінювання поживності кормів.		
7.	Основи живлення тварин і оцінювання поживності кормів	2
8.	Класифікація кормів (соковиті, грубі, зернові, консервовані та корми тваринного походження). Основні принципи нормованої годівлі с.-г. тварин.	2
5. Основи бджільництва		
9	Значення бджільництва, стан галузі та організація пасіки. Біологія бджолої сім'ї. Будова тіла бджоли	2
10.	Розвиток особин бджолої сім'ї. Способи розмноження бджолиних сімей	0
11.	Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах	0
12.	Виробництво продукції бджільництва. Отримання меду. Фальсифікація меду. Використання меду. Продукти бджільництва. Нарощування молодих бджіл на зимівлю. Осіння ревізія бджолиних сімей.	0
13.	Хвороби, вороги та шкідники бджіл. Зимівля бджіл	2
	Разом	16

6. Теми лабораторно-практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Техніка зважування і вимірювання тварин. Визначення середньодобового, абсолютного і відносного приростів тварин.	2
2	Вивчення способів штучного осіменіння сільськогосподарських тварин. Ознайомлення з трансплантацією ембріонів	2
3	Фізіологія вагітності. Фізіологія родів і післяродового періоду. Техніка рододопомоги	2

4	Ознайомлення з основними видами зернових кормів (зерно злакових, зернобобових) та комбікормів (повнораціонні комбікорми, комбікорми-концентрати, білково-вітамінно-мінеральні добавки, премікси). Вивчення способів оцінювання якості зернових кормів і комбікормів	2
5	Оцінювання якості та класифікація кормів за поживністю. Технологія заготівлі, зберігання кормів та підготовка їх до згодовування Визначення норми годівлі та складання раціонів для тварин різних статеві-вікових груп залежно від живої маси, продуктивності, віку, фізіологічного стану та господарського використання.	2
6	Вивчення загальної будови бджоли. Розвиток бджоломатки, статеві органи матки.	2
7	Розвиток особин бджолиної сім'ї. Способи розмноження бджолиних сімей	2
8	Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах	2
9	Виробництво продукції бджільництва. Отримання меду. Фальсифікація меду. Використання меду. Продукти бджільництва. Нарощування молодих бджіл на зимівлю. Осіння ревізія бджолиних сімей.	2
10	Хвороби, вороги та шкідники бджіл. Зимівля бджіл	2
	Всього	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Скелет і органи руху	2
2	Система органів внутрішньої секреції.	4
3	Нервова система та органи чуттів	2
4.	Мутаційна мінливість.	2
5	Добір тварин за продуктивністю.	2
6.	Трансплантація ембріонів	4
8	Основи живлення тварин і оцінювання поживності кормів	2

9	Відходи технічних виробництв, громадського та індивід.харчування	2
10	Основи живлення тварин і оцінювання поживності кормів	2
11	Синтетичні корми, дріжджі і вітамінні добавки, антибіотики та біогенні речовини	4
12	Корми і годівля бджіл.	3
13	Весняна ревізія бджіл	2
14	Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах	4
	Разом	35

8. Індивідуальні завдання: реферати, доповіді, ведення конспекта, та робочого зошита для практичних занять.

9. Методи навчання: розповідь, інструктаж, лекція, бесіда, робота з підручником, демонстрування, вправи, практична робота, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (дискусія, гра, створення проблемних ситуацій та використання життєвого досвіду здобувачів освіти).

10. Методи контролю: усний, письмовий, тестовий, програмований контроль, практична перевірка, самоконтроль.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення: інструктивні картки, практикуми, картки індивідуального завдання, програмованого опитування, бланки актів, картки, звіти різних форм.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Бойко В.І., Лисенко М.В., Заразій М.Д. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин. – Київ : Лібра, 1999.
2. Бойко В.І., Лисенко М.В. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин. – Київ, 1993.
3. Бусенко В.І. та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва. – Київ : Агроосвіта, 2013.
4. Волкова Н.І. Основи тваринництва і бджільництва : навч. посіб. – Київ : Аграрна освіта, 2008.
5. Вертійчук А.Г. Основи тваринництва і ветеринарної медицини. – Київ : Урожай, 2004.
6. Дудаш А.В., Кириленко Л.Ю., Перевузік І.П. Основи ветеринарної медицини та загального тваринництва. – Київ : Аграрна освіта, 2001. – 208 с.
7. Карташов І.І. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин з основами ветеринарії. – Київ, 1988.
8. Ібатулін І.І., Ю.О. Панасенко, В.К. Кононенко та ін. – Київ : Вища освіта, 2003. – 432 с.
9. Проценко М.К. Відтворення сільськогосподарських тварин. – Київ, 1990.
10. Разанов С.Ф., Безпалій І.Ф., Бала В.І., Донченко Т.А. Технологія виробництва продукції бджільництва. – Київ : Аграрна освіта, 2010. – 277 с.